Program wychowawczy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim

2013/2014

PRZEDSZKOLE

Lp	Zadania - sposoby realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Uwagi
1	**I. Dziecko i jego miejsce w społeczności przedszkolnej.** 1. Tworzenie odpowiedniej atmosfery opartej na życzliwości, przyjaźni i opiekuńczości. 2. Prezentujemy się dla innych – prace plastyczne. 3. Wdrażanie zasad postępowania warunkującego bezpieczeństwo dziecka. 4. Wdrażanie normami i zasadami panującymi w grupie. 5. Nauka sygnalizowania swoich potrzeb, sposobem dostosowanym do indywidualnych możliwości dziecka. 6. Wdrażanie do nawiązywać kontaktów interpersonalnych. 7. Nauka wyrażania swoich uczuć i emocji.	cały rok szkolny	• wychowawcy	
2	**II. Dziecko zna normy dobrego zachowania, według nich postępuje, umie zachować się w różnych sytuacjach życia społecznego.** 1. Wyrabianie szacunku dla dorosłych i rówieśników. 2. Wdrażanie do używania w życiu codziennym form grzecznościowych. 3. Wdrażanie do poprawnego zachowania się w miejscach publicznych. 4. Wyrabianie poczucia przynależności w grupie rówieśniczej. 5. Wyrabianie u dzieci postawy tolerancyjnej wobec innych 6. Wyrabianie u dzieci zaradności i samodzielności w sytuacjach dnia codziennego 7. Wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w zabawach tematycznych.	cały rok szkolny	• wychowawcy • pedagog • rodzice/prawni opiekunowie	
3	**III. Dziecko żyje w zgodzie ze środowiskiem przyrodniczym.** 1. Kształtowanie zainteresowań przyrodniczych i proekologicznych. 2. Kształtowanie właściwych postaw wobec przyrody 3. Wyrabianie nawyków zdrowego odżywiania się. 4. Kształtowanie nawyków higienicznych. 5. Preferowanie aktywnych form wypoczynku.	cały rok szkolny	• wychowawcy • pielęgniarka szkolna • rodzice/prawni opiekunowie	

4	IV. **Przedszkole zapewnia dzieciom pomoc psychologiczno – pedagogiczną oraz specjalistyczną** pomoc medyczną uwzględniając współpracę z rodzicami. 1. Współpraca z Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi. 2. Współpraca ze specjalistycznymi placówkami (uzależnione od potrzeb dziecka). 3. Wspieranie rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne i zdrowotne ich dzieci. 4. Stwarzanie możliwości do rozwoju uzdolnień dziecięcych. 5. Profilaktyka zjawisk zagrażających funkcjonowaniu rodziny.	cały rok szkolny	• wychowawcy • psycholog • pedagog • rodzice/prawni opiekunowie	
5	**V. Przedszkole wspomaga rodziną w trudnej sytuacji życiowej.** 1. Wyrabianie u dzieci gotowości pomagania innym. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w kraju. 2. Podjęcie działań dotyczących bezpłatnego udziału dzieci z rodzin ubogich w różnych formach organizowanych przez przedszkole. Niesienie pomocy rodzinom w trudnej sytuacji bytowej i materialnej.	cały rok szkolny	• wychowawcy • dyrektor • pedagog	

KLASY I - III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Lp	Zadania - sposoby realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Uwagi
1	1. Integracja uczniów w zespole klasowym poprzez wzajemne poznawanie się, umacnianie więzi koleżeńskich, poznawanie praw i obowiązków ucznia. 2. Zapoznanie ze strukturą budynku, personelem placówki, rówieśnikami i sąsiedztwem szkoły. 3. Zapoznanie ucznia z najbliższym otoczeniem. 4. Kształtowanie więzi z krajem ojczystym i szacunku do symboli narodowych.	Wrzesień Na bieżąco	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • psycholog • pedagog	
2	1. Rozpoznanie środowiska ucznia. 2. Analiza możliwości i predyspozycji uczniów.	Wrzesień, październik	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • psycholog • pedagog • bibliotekarz	
	1. Wspieranie rozwoju ucznia poprzez: • indywidualizację nauczania, • prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, • organizację dodatkowych zajęć, • udział w konkursach wewnętrznych i zewnętrznych • aktywny udział w uroczystościach klasowych, szkolnych i lokalnych, • promocję czytelnictwa książek i prasy dziecięcej, • prezentację osiągnięć uczniów, • współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkami Pomocy Społecznej, PCPR, Sądami Rodzinnymi i Nieletnich	cały rok szkolny		
3	1. Realizacja zagadnień dotyczących przestrzegania zasad bezpiecznego zachowywania się uczniów w szkole, w domu, w drodze do szkoły i ze szkoły 2. Organizacja spotkania z przedstawicielami Policji 3. Kształtowanie właściwych postaw sprzyjających rozwiązywaniu konfliktów i niwelujących zachowania agresywne wśród uczniów, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego, w tym koleżeństwa i przyjaźni. 4. Rozwijanie umiejętności zachowania dystansu wobec niewłaściwych zachowań kolegów oraz wyrabianie nawyku odmawiania na niestosowne propozycje.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • pedagog	

4	1. Aktywizowanie rodziców/prawnych opiekunów w organizację imprez i uroczystości klasowych oraz szkolnych (Boże Narodzenie, Wielkanoc, itp.) 2. Organizacja cyklicznych spotkań z rodzicami/prawnymi opiekunami. 3. Organizacja krótkich wycieczek klasowych.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • dyrektor • wicedyrektor • kierownik grup wychowawczych	
5	1. Systematyczna praca nad przestrzeganiem zasad kulturalnego zachowania się: • używania zwrotów grzecznościowych, • umiejętności słuchania i uczestniczenia w rozmowach, umiejętności utrzymywania porządku wokół siebie, na ławce, w szatni, w szkole, • umiejętności zachowania się w miejscach publicznych, • umiejętności zachowania się podczas spożywania posiłków w stołówce szkolnej i w grupach wychowawczych	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele	
6	1. Wzmacnianie prawidłowych relacji ucznia z rodziną. 2. Podstawowe funkcje rodziny z podkreśleniem miejsca dziecka w rodzinie. 3. Przekaz wartości i tradycji w rodzinie. 4. Wzajemny szacunek, udzielanie sobie pomocy, współpraca i empatia.	Cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele	

KLASY IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Lp	Zadanie - sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Uwagi
1	1. Wyrabianie postaw szacunku i poczucia dumy z symboli narodowych (flaga, godło, hymn), religijnych oraz symboli regionalnych i rodzinnych: • przekazywanie tradycji narodowej, • wartości i normy życia społecznego, • kategorie dobra wspólnego, • patriotyzm. 2. Organizacja i udział w uroczystościach rocznicowych, państwowych: • kształtowanie odpowiednich zachowań. 3. Ukazywanie sylwetek wielkich Polaków (postaci historycznych i współczesnych) z podkreśleniem prezentowanych przez nich wzorów postaw. 4. Propagowanie postaw sprzyjających sumiennemu wypełnianiu własnych obowiązków jako przygotowanie do powinności wobec regionu i Ojczyzny. 5. Realizacja projektu edukacyjno – wychowawczego „Pomocna Dłoń” we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie. 6. Budzenie patriotyzmu lokalnego, ukazywanie walorów naszego regionu: • lokalne i regionalne tradycje, • obyczaje i zwyczaje. 7. Kształtowanie szacunku dla polskiej tradycji i obrzędów ludowych. 8. Zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w pracach organizacji uczniowskich, w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • rodzice/prawni opiekunowie	
2	1.Rozwijanie postaw: • Szacunku dla symboli narodowych, religijnych, szkolnych, • akceptujących indywidualne cechy ludzkie, • budzących szacunek dla osób starszych, • wrażliwych na krzywdę i cierpienie.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • psycholog • pedagog	

3	1. Kształtowanie pozytywnego stosunku do pracy. 2. Uświadomienie uczniom, że nauka to także praca, która sprzyja ich wszechstronnemu rozwojowi. 3. Wdrażanie do planowej i systematycznej nauki, wyrabianie obowiązkowości i odpowiedzialności w spełnianiu zadań szkolnych. 4. Wykonanie prac społecznie użytecznych na rzecz placówki i środowiska (porządkowanie klasy, szkoły, terenu przyszkolnego). 5. Umiejętność podejmowania decyzji dotyczących grupy. 6. Organizowanie akcji na rzecz pomocy innym osobom i instytucjom. 7. Wdrażanie uczniów do poszanowania mienia własnego, cudzego i społecznego.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele	
4	1. Rozpoznanie zainteresowań i predyspozycji uczniów nowoprzybyłych do Ośrodka. 2. Organizacja zajęć pozalekcyjnych według potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów.	Wrzesień/ październik	• psycholog • pedagog • wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • opiekunowie kół zainteresowań • bibliotekarz	
	1. Organizacja zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, itp. 2. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną 3. Udział uczniów w konkursach tematycznych, sportowych, artystycznych. 4. Propagowanie czytelnictwa, literatury i prasy młodzieżowej, zachęcanie do korzystania z biblioteki i pracowni multimedialnej.	cały rok szkolny		
	1. Wypoczynek w okresie ferii zimowych i wakacji letnich.	styczeń/ czerwiec		
5	1. Integracja uczniów i ich przystosowywanie się do funkcjonowania na nowym etapie kształcenia. 2. Stwarzanie warunków do funkcjonowania samorządu klasowego. 3. Zapoznawanie nowych uczniów z podstawowymi wymaganiami normującymi życie szkolne. 4. Zapoznawanie uczniów z wybranymi dokumentami szkolnymi zawierającymi podstawowe prawa i obowiązki ucznia. 5. Organizacja wyborów do Samorządu Szkolnego, Samorządu Grup Wychowawczych.	wrzesień/ październik	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • pedagog • opiekun Samorządu Szkolnego, opiekun Samorządu Grup Wychowawczych	

6	1. Kształtowanie życzliwej atmosfery w relacjach nauczyciel – uczeń. 2. Organizacja lekcji i zajęć szkolnych z uwzględnieniem zasad higieny pracy umysłowej. 3. Przeciwdziałanie przejawom agresywnego zachowania się. 4. Kształtowanie umiejętności odróżniania i opisywania postaw etycznych zgodnych z zasadami współżycia społecznego na poziomie społeczności szkolnej i lokalnej. 5. Rozwijanie nawyków bezpiecznego zachowania się i dbania o własne zdrowie. 6. Propagowanie higieny i kultury spożywania posiłków. 7. Propagowanie codziennych nawyków związanych z higieną osobistą oraz estetyką ubioru i wyglądu ucznia. 8. Kształtowanie umiejętności przeżywania sukcesów i porażek przez ucznia poprzez udział w konkursach, przeglądach, zawodach. 9. Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój, samowychowanie. 10. Organizacja pedagogizacji rodziców. 11. Współpraca z pielęgniarką szkolną w zakresie profilaktyki zdrowotnej.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • psycholog • pedagog • pielęgniarka szkolna	

GIMNAZJUM

Lp	Zadanie - sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Uwagi
1	1. Zapoznanie z dokumentami szkolnymi: • Statut, • WSO, • Program Profilaktyki • Prawa i obowiązki ucznia, zapoznanie ze zmianami w Kodeksie Rodzinnym, • Regulamin grup wychowawczych. 2. Omówienie zagadnień bezpieczeństwa i higieny pracy. 3. Wybór Samorządu Szkolnego, Samorządu Grup Wychowawczych.	wrzesień/ październik	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • opiekun Samorządu Szkolnego, opiekun Samorządu Grup Wychowawczych	
2	1. Zachęcanie do czynnego udziału w życiu rodzinnym poprzez: • ukazanie wartości tradycji rodzinnych, • kształtowanie właściwego stosunku do sytuacji bytowej własnej rodziny, • okazywanie szacunku, wdzięczności i miłości do rodziców/prawnych opiekunów, rodzeństwa, • ukazywanie konieczności wzajemnej i bezinteresownej pomocy w rodzinie, 2. Zachęcanie do czynnego udziału w życiu placówki poprzez: • udział w pracach Samorządu Szkolnego, Samorządu Grup Wychowawczych. • aktywny udział w imprezach i uroczystościach szkolnych, • organizację zajęć pozalekcyjnych wspierających rozwój zainteresowań uczniów, • organizację atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego i wypoczynku wakacyjnego, • czynne uczestnictwo w imprezach kulturalno-oświatowych, zawodach sportowych, konkursach. 3. Realizacja projektu edukacyjnego „Stutthof i my”. 4. Realizacja projektu edukacyjno – wychowawczego „Pomocna Dłoń” we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „MORS” w Stegnie. 5. Zachęcanie do czynnego udziału w życiu środowiska poprzez: • Rozwijanie poczucia przynależności do własnego regionu jako środowiska wzrastania i rozwoju,	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • pedagog • psycholog • nauczyciele • opiekun Samorządu Szkolnego	

	• Poszerzenie wiedzy o walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych miasta, powiatu, województwa, kraju, • Kształtowanie świadomości ekologicznej i właściwych postaw wobec środowiska naturalnego regionu. 6. Zachęcanie do poznawania mechanizmów regulujących życie Polski, Europy, świata. • kształtowanie pozytywnych postaw emocjonalnych wobec historii i osiągnięć narodu, • kształtowanie poglądów i postaw wobec bieżących problemów społecznych, politycznych, gospodarczych, • kształtowanie przekonania, że nauka i sumienne wypełnianie obowiązków jest moim wkładem w rozwój Ojczyzny, • wyrabianie przekonania, że służba Ojczyźnie to honorowy obowiązek obywatelski, • organizacja uroczystych obchodów świąt narodowych • kształtowanie szacunku dla wkładu Polaków w walkę o wolność i niepodległość dla współczesnej Polski, • sylwetki osób zasłużonych dla środowiska lokalnego, regionu, kraju, z uwzględnieniem wartości, które uosabiają , • lokalne miejsca pamięci narodowej, • poznawanie dorobku kulturowego Polaków na tle kultury europejskiej, • miejsce Polski w strukturach Unii Europejskiej i w świecie.			
3	1.Wspieranie rozwoju osobowości moralnej uczniów poprzez: • Ukazywanie pozytywnych wzorców osobowych postaci literackich, historycznych i współczesnych, • Kształtowanie krytycyzmu wobec treści przekazywanych przez media i krytycznego spojrzenia na rzeczywistość, • Kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów zgodnie z własnym sumieniem. 2. Uwrażliwienie uczniów na krzywdę i cierpienie drugiego człowieka oraz motywowanie do udzielania pomocy potrzebującym. 3. Kształtowanie umiejętności oceny własnego postępowania jako zgodnego lub niezgodnego z normami etycznymi. 4. Tolerancja w kontaktach międzyludzkich.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele	

	5. Ukazywanie ładu, piękna i harmonii otaczającego nas środowiska przyrodniczego oraz kształtowanie postaw proekologicznych.			
4	1. Kształtowanie postawy odpowiedzialności poprzez aktywne włączanie się uczniów w organizowanie imprez oraz uroczystości klasowych i szkolnych • normy i wartości związane z pełnieniem określonych funkcji 2. Systematyczne doskonalenie nawyków kulturalnego zachowania się w placówce i poza nią. 3. Kształtowanie aktywności samorządności poprzez: • udział w pracach samorządu klasowego i szkolnego • pracę w bibliotece, • udział w pracach społeczno-użytecznych na rzecz placówki i środowiska, • składanie wniosków i postulatów dotyczących życia Ośrodka. 4. Rozwijanie motywacji do pracy nad sobą, kształtowanie umiejętności samooceny	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych	
5	1. Promowanie zachowań prozdrowotnych uczniów: • zapewnienie bezpiecznego i zdrowego środowiska szkolnego (bezpieczeństwo korzystania z urządzeń szkolnych, higiena pracy umysłowej, organizacja międzylekcyjnych dyżurów nauczycieli, włączenia uczniów do pełnienia dyżurów podczas przerw, organizacja dożywiania i pozyskiwanie pomocy materialnej dla uczniów z ubogich rodzin), • organizacja zabaw rekreacyjno-sportowych, 2. Kształtowanie postaw sprzyjających samoakceptacji swojego życia. 3. Zachęcanie do budowania przyjaźni jako twórczej i odpowiedzialnej relacji międzyludzkiej umacniającej pozytywne zachowania uczniów. 4. Uświadamianie potrzeby przygotowania się do pełnienia odpowiedzialnych ról w przyszłej rodzinie. 5. Organizacja atrakcyjnych form pogłębiania i rozwoju zainteresowań uczniów oraz spędzania czasu wolnego 6. Kształtowanie nawyków przeciwstawiania się zagrożeniom wynikających z nikotynizmu, alkoholizmu i narkomanii wśród młodzieży poprzez: • ćwiczenia umiejętności dokonywania wyboru, • naukę umiejętności odmawiania, • ukazywanie wpływu środków odurzających na życie człowieka i społeczeństwa. 7. Współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem	cały rok szkolny	• dyrektor • wicedyrektor • kierownik grup wychowawczych • pielęgniarka • psycholog • pedagog • nauczyciele • wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych	

	problemów uzależnień: • realizacja programu profilaktyki, • wykorzystywanie materiałów informacyjnych upowszechniających wiedzę na temat zagrożeń, • pedagogizacja rodziców – przekazywanie informacji o rozpoznawaniu sygnałów świadczących o możliwości kontaktu dziecka z używkami.			
6	1. Prowadzenie obserwacji rozwoju zainteresowań edukacyjnych i zawodowych ucznia – wychowanka. 2. Kształtowanie właściwego stosunku do obowiązków szkolnych jako nawyku systematycznego i odpowiedzialnego wypełniania obowiązków zawodowych. 3. Pomoc w ukierunkowaniu i rozwoju zainteresowań uczniów. 4. Pogłębianie wiedzy o różnych zawodach i aktualnych potrzebach gospodarki narodowej. 5. Organizacja dodatkowych zajęć przygotowujących uczniów do egzaminu końcowego. 6. Pomoc uczniom w przygotowaniu dokumentacji wymaganej przez szkoły ponadgimnazjalnej.	cały rok szkolny według potrzeb kwiecień/ czerwiec	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • pedagog • psycholog	

KLASY PONADGIMNAZJALNE

Lp	Zadanie - sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni	Uwagi
1	1. Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkolnymi: • Statut, • WSO, • Program Profilaktyki • Prawa i obowiązki ucznia • Regulamin grup wychowawczych. 2. Wybór Samorządu Szkolnego, Samorządu Grup Wychowawczych.	wrzesień	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • opiekun Samorządu Szkolnego, opiekun Samorządu Grup Wychowawczych	
2	1. Kształtowanie postawy dialogu pomiędzy uczniem i nauczycielem. 2. Nauka umiejętności obrony w akceptowany społecznie sposób własnych praw. 3. Uczenie właściwych postaw wobec kolegów i innych ludzi. 4. Nauka podstawowych zasad i reguł obowiązujących w relacjach międzyludzkich. 5. Świadome uznawanie i uczenie się takich postaw jak: obowiązkowość, punktualność, prawdomówność, odwaga, dotrzymywanie słowa i obietnicy, poczucie godności. 6. Rozpoznawanie własnych mocnych i słabych stron, zalet i wad, kształtowanie właściwego stosunku do własnych pozytywnych i negatywnych emocji. 7. Wspieranie rozwoju osobowości moralnej uczniów poprzez: • ukazywanie pozytywnych wzorców osobowych, • kształtowanie krytycyzmu wobec treści przekazywanych przez media, • przygotowanie do odróżniania fikcji od rzeczywistości w przekazach medialnych, • przygotowanie do rozpoznawania różnych komunikatów medialnych i rozumienia języka mediów	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • pedagog • psycholog	
3	1. Upowszechnianie obyczajowości i obrzędowości szkolnej poprzez: • wybory Samorządu Szkoły, Samorządu Grup Wychowawczych. • prowadzenie elektronicznej kroniki szkolnej, • przestrzeganie stroju uczniowskiego w dni uroczystości szkolnych, • propagowanie zasad współzawodnictwa podczas zawodów sportowych,	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele	

	konkursów, przeglądów. 2. Udział uczniów i rodziców/prawnych opiekunów w uroczystych spotkaniach z pracownikami Ośrodka z okazji Świąt Bożonarodzeniowych i Wielkanocnych. 3. Wyrabianie zainteresowania młodzieży różnymi dziedzinami sztuki: czytelnictwem, filmem, muzyką, teatrem.			
4	1. Zachowanie postawy szacunku i poczucia dumy z symboli narodowych i szkolnych. 2. Czynny udział w organizacji uroczystości rocznicowych i państwowych. 3. Propagowanie postaw sprzyjających sumiennemu wypełnianiu własnych obowiązków. 4. Prezentowanie dorobku Ośrodka w innych placówkach oświatowych, organizacjach samorządowych. 5. Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu publicznym. 6. Prawa i obowiązki obywatelskie. 7. Realizacja projektu edukacyjno – wychowawczego „Pomocna Dłoń" we współpracy z Domem Pomocy Społecznej „MORS" w Stegnie. 8. Doskonalenie współpracy z rodzicami poprzez: • udział rodziców/prawnych opiekunów w uroczystościach szkolnych i klasowych, • pedagogizacja rodziców/prawnych opiekunów, • współdziałanie w realizacji zagadnień z zakresu profilaktyki.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • pedagog • psycholog	
5	1. Promowanie zachowań prozdrowotnych uczniów poprzez: • podejmowanie przez uczniów odpowiedzialnych wyborów sprzyjających zachowaniu zdrowia, • bezpieczeństwo na drodze, pierwsza pomoc w niektórych urazach, • ochrona przed zagrożeniami naturalnymi, cywilizacyjnymi i społecznymi, • dbanie o wygląd zewnętrzny, higienę ciała, odzieży, obuwia, miejsca pracy i wypoczynku, • wykorzystanie sportu w procesie ogólnorozwojowym i wychowawczym. 2. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez: • szkolenie uczniów w zakresie bhp na poszczególnych przedmiotach, zajęciach praktycznych, w grupach wychowawczych. 3. Realizacja zagadnień związanych z zasadami i przepisami ruchu drogowego poprzez: • szkolenie uczniów w zakresie wychowania komunikacyjnego,	cały rok szkolny	• pielęgniarka • wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • nauczyciele • pedagog	

	• włączenie do zajęć dydaktycznych i wychowawczych tematyki przepisów ruchu drogowego. 4. Rozpoznawanie zagrożeń i umiejętność reagowania na nie.			
6	1. Podniesienie autorytetu rodziny, tworzenie kultury pozytywnych wzorów. 2. Współpraca ze stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi oraz ośrodkami pomocy społecznej w sprawach pomocy rodzicom/prawnym opiekunom uczniów – instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny. 3. Przygotowanie młodego człowieka do umiejętności życia w rodzinie, odpowiedzialności za własną rodzinę, rozładowania sytuacji konfliktowych.	cały rok szkolny	• wychowawcy klas • wychowawcy grup wychowawczych • pedagog • psycholog • pielęgniarka	